

POLITYKA ROZWOJU BADAŃ NAUKOWYCH NA UNIwersYTECIE GDAŃSKIM NA LATA 2018–2024

Celem Uniwersytetu Gdańskiego jest osiągnięcie do roku 2025 Kategorii A przez wszystkie oceniane jednostki Uczelni oraz przynajmniej przez dwie z nich Kategorii A+

Cel Polityki rozwoju badań naukowych wpisuje się w pełni w Strategię rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego, przede wszystkim w zakresie prowadzenia badań naukowych, wzbogacających kapitał intelektualny oraz promujący współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Cel ten jest również spójny z bieżącą strategią rozwoju nauki i innowacyjności na poziomie krajowym.

Zrealizowanie powyższego celu strategicznego będzie możliwe dzięki ciągłemu podnoszeniu jakości badań naukowych, ich interdyscyplinarności i umiędzynarodowienia tak, by osiągnęły one jak najwyższy poziom pod każdym względem. W niniejszym dokumencie zdefiniowano działania priorytetowe oraz zaproponowano wstępny katalog narzędzi wspierające realizację tego celu.

Dodatkowo należy zdefiniować cele cząstkowe, których horyzont czasowy powinien obejmować okres najbliższej parametryzacji, tj. do roku 2020. Działania strategiczne podejmowane do tego czasu w ramach rozwoju badań naukowych na Uniwersytecie Gdańskim (zwanym dalej: UG lub zamiennie Uczelnią) powinny skutkować utrzymaniem kategorii przez wydziały z kategorią A i A+ oraz awansem pozostałych wydziałów.

UG będzie aktywnie zabiegał o udział w programach i konkursach wspomagających proces podnoszenia doskonałości naukowej. Niezależnie jednak od formy takiego wsparcia niezbędne jest opracowanie planu, w którym jasno zostaną sformułowane cele w zakresie podniesienia poziomu

jakości działalności naukowej oraz opisanie działań zmierzających do ich osiągnięcia w okresie najbliższych lat. Przedstawiona Polityka rozwoju badań naukowych na UG będzie stanowić podstawę zarówno tego planu, jak i zaproponowanych działań. Wśród nich należy wskazać działania w następujących obszarach:

Ocena działalności naukowej

Proces doskonalenia jakości badań naukowych realizowanych na UG powinien opierać się na jasnym i ambitnym wewnętrznym systemie oceny działalności naukowej pracowników. System ten będzie nie tylko w sposób jednoznaczny określać oczekiwania Uczelni wobec pracowników w zakresie działalności badawczej, ale stanie się także narzędziem umożliwiającym wyłanianie oraz wspieranie osób i jednostek o wybitnym potencjale naukowym i intelektualnym.

Wobec powyższego niezbędne staje się wdrożenie na UG poprzez uchwałę Senatu nowego spójnego systemu ocen okresowych w zakresie działalności naukowej. System ten powinien jasno definiować wszystkie ilościowe i jakościowe przejawy tej działalności, jakich oczekuje się od pracowników poszczególnych wydziałów z uwzględnieniem specyfiki dziedzin i dyscyplin naukowych w okresie podlegającym ocenie. Oprócz działalności *stricte* naukowej system uwzględniac będzie także osiągnięcia w zakresie prac badawczo-rozwojowych, komercjalizacji badań oraz współpracy z przedsiębiorcami. Te elementy systemu, które w sposób ilościowy i jakościowy podsumowywać będą dorobek naukowy pracowników UG można będzie również wykorzystać do ustalenia wymogów związanych z awansem naukowym w Uczelni.

Młodzi naukowcy

UG będzie podejmować działania w celu zapewnienia najlepszym studentom, doktorantom i młodym pracownikom naukowym, już od początku ich drogi zawodowej, warunków do prowadzenia badań i jak najszybszego osiągnięcia samodzielności. UG będzie pozyskiwać dodatkowe dofinansowanie w ramach właściwych programów operacyjnych i środków regionalnych, mając na względzie uruchomienie funduszu stypendialnego kierowanego do najwybitniejszych młodych naukowców (na finansowanie m.in. krótkoterminowych staży zagranicznych i/lub rocznych stypendiów). UG będzie także promował zatrudnianie na stanowiskach badawczych, na czas określony, najwybitniejszych absolwentów studiów doktoranckich, aby umożliwić im przygotowanie i zdobycie własnego grantu (np. NCN), a przez to – kontynuację aktywności badawczej. W programie studiów doktoranckich znajdują się przedmioty obowiązkowe z zakresu redagowania publikacji w języku angielskim czy też przygotowywania referatów lub prezentacji wyników badań na konferencjach. UG będzie

kontynuował – w miarę możliwości – organizowanie kursów redagowania artykułów naukowych w języku angielskim dla pracowników naukowo-dydaktycznych UG.

Umiejdzynarodowienie Uczelni

UG jest obecnie gospodarzem dwóch międzynarodowych centrów naukowych realizowanych w ramach programu Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej pn. Międzynarodowe Agendy Badawcze (MAB). W kolejnych dwóch latach zostanie tam zatrudnionych kilkudziesięciu młodych naukowców z całego świata. Strategicznym celem Uczelni jest utrzymanie trwałości obu projektów i dalszy rozwój podejmowanych tam badań. Niezbędne jest więc wypracowanie zasad utrzymania na UG najwybitniejszych naukowców zaangażowanych w MAB po formalnym zakończeniu obu projektów.

Dotychczasowe działania UG w zakresie pozyskiwania i angażowania cudzoziemców w aktywność badawczą oraz dydaktyczną wymagają ciągłego wsparcia, dlatego będą one kontynuowane, a także zostaną podjęte nowe inicjatywy mające zachęcić profesorów z zagranicy do odbywania krótkoterminowych staży naukowych i dydaktycznych na naszej Uczelni. W tym celu UG będzie szeroko propagował informacje o możliwościach realizacji i finansowania badań w Polsce (NCN, FNP, NAWA) oraz korzystania z infrastruktury badawczej. Należy ponadto rozważyć powierzanie kierownictwa tworzonych oraz istniejących na każdym wydziale jednostek (katedr, zakładów) również wybitnym uczonym z zagranicy, zatrudnianym na trzy-czteroletnich kontraktach. Taka inwestycja może w bardzo krótkim czasie zwrócić się wielokrotnie nie tylko zwiększeniem dorobku naukowego Uczelni, ale także przychodami z tytułu pozyskiwanych przez te osoby grantów.

Międzynarodowy wymiar działalności naukowej UG będzie budowany poprzez organizowanie przez Uczelnię wydarzeń o randze europejskiej i światowej. UG jest miejscem wielu konferencji międzynarodowych organizowanych z inicjatywy pracowników Uczelni. Jednak w dorocznym kalendarium wydarzeń UG brakuje dużych cyklicznych konferencji o znaczącym oddziaływaniu medialnym. Jedną z możliwości jest zainicjowanie cyklu konferencji pod hasłem „Gdańskie spotkania naukowe”. Na spotkania takie, organizowane cyklicznie, zapraszani byłiby do UG wybitni przedstawiciele nauki, laureaci znakomitych nagród międzynarodowych (np. Nagrody Nobla, Fieldsa, Abela, Nemmersa i in.) i krajowych (Nagroda FNP, Nagrody literackie i in.) w celu wygłoszenia wykładu, spotkania ze społecznością akademicką i zainspirowania innych towarzyszących wydarzeń. Biorąc pod uwagę rangę takiego wydarzenia, cykl ten może się w całości samofinansować ze środków sponsorskich.

Kolejnym elementem umiędzynarodowienia badań naukowych jest zwiększenie mobilności naukowców, zarówno poprzez krótkie wyjazdy na konferencje, jak i regularne staże naukowe. Na poziomie centralnym pracownicy Uczelni otrzymają wsparcie pracowników Biura Nauki i Współpracy z Zagranicą (International Office) przy realizacji wyjazdów w ramach grantów, umów dwustronnych oraz realizacji dłuższych pobytów zagranicznych.

Otwarty dostęp

Osiągnięcia badawcze UG powinny być jeszcze skuteczniej upowszechniane zarówno w obiegu informacji naukowej, jak i w krajowym i międzynarodowym środowisku naukowym. Celem nadrzędnym jest nie tylko ciągle zwiększanie liczby publikacji w czasopismach o zasięgu międzynarodowym, ale również ich widoczności i dostępności. W przypadku nauk humanistycznych i społecznych Uczelnia będzie dążyć przede wszystkim do wzrostu liczby artykułów w najbardziej cenionych czasopismach, a także monografiach wydawanych przez Wydawnictwo UG oraz inne prestiżowe wydawnictwa krajowe i międzynarodowe. Z kolei w przypadku nauk przyrodniczych i ścisłych UG będzie dążyć do wzrostu liczby publikacji w czasopismach wysoko punktowanych. Osiągnięcia unikatowe będą dodatkowo wyróżniane poprzez nagradzanie oraz dofinansowanie procesu wydawniczego czy trybu otwartego dostępu. W celu zwiększenia zasięgu oddziaływania i dostępności wydziałowych czasopism naukowych należy wdrożyć internetową platformę czasopism wraz z repozytorium oraz system centralnego dostępu do numerów DOI. Działania te będą częścią Polityki otwartego dostępu na UG.

W miarę pozyskiwania dodatkowego dofinansowania Uczelni środki przekazywane na wydziały będą mogły być wydatkowane w oparciu o skończony katalog kosztów wynikających z podnoszenia jakości i widoczności badań naukowych na UG (np. wyróżnienia najbardziej prestiżowych autorów, finansowanie trybu otwartego dostępu dla najwyżej punktowanych prac, koszty korekty językowej / tłumaczenia artykułów i inne). Niezależnie od profitów finansowych najważniejsze prace opublikowane przez pracowników UG (wg kryteriów zdefiniowanych przez każdy wydział) będą prezentowane jako szczególne osiągnięcia na stronie www Uczelni, w „Gazecie Uniwersyteckiej” oraz w miarę możliwości w mediach. Wybitne osiągnięcia naukowe staną się także przedmiotem nowych prestiżowych wyróżnień honorowych (dyplomy, tytuły, medale), które w zależności od rodzaju i zasięgu osiągnięcia będą sukcesywnie ustanawiane przez Konwent Godności Honorowych UG.

Wsparcie badań

Elementem podnoszenia jakości badań naukowych realizowanych na UG będzie zachowanie racjonalnych relacji między wymiarem pensum dydaktycznego a zaangażowaniem w działalność badawczą finansowaną zewnętrznymi. Regulacje w tym zakresie będą uwzględniały możliwość okresowych obniżek pensum na czas realizacji projektu badawczego zależnie od jego wielkości. Prowadzenie nowoczesnych badań naukowych wymaga nie tylko dobrych pomysłów badawczych i zaplecza finansowego, ale także umiejętności zarządzania projektami i zespołami naukowymi. Dlatego dla pracowników naukowo-dydaktycznych organizowane będą szkolenia w zakresie podstaw zarządzania i kompetencji menedżerskich.

Elementem budowy kultury jakości naukowej na UG będzie udostępnienie tzw. dużej aparatury badawczej, rozproszonej po pojedynczych jednostkach Uczelni. Stworzony zostanie skonsolidowany system zarządzania aparaturą na UG, eliminujący z jednej strony dotychczasowe niewłaściwe praktyki ograniczające jej dostępność, z drugiej – wprowadzający przejrzyste zasady jej użytkowania w badaniach naukowych, pracach komercyjnych oraz w zakresie finansowania serwisu, napraw i innych technicznych kwestii zapewniających ciągłość w dostępie do sprzętu. UG będzie ponadto podejmował działania w celu pozyskania dodatkowego dofinansowania na pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem funkcjonalności tej aparatury.

System zarządzania i obsługi administracyjnej projektów naukowych na UG działa efektywnie zarówno w obrębie projektów krajowych, jak i międzynarodowych. Daleka od oczekiwań jest natomiast liczba zagranicznych projektów naukowych pozyskiwanych i realizowanych przez naukowców naszej Uczelni. UG stoi przed wyzwaniem wdrożenia wieloletniego programu wspierania i premiowania zespołów badawczych oraz naukowców występujących o finansowanie projektów ze źródeł międzynarodowych oraz odnoszących sukcesy w tym zakresie. Program ten będzie bazował na systemie małych grantów przygotowawczych do złożenia projektów ERC oraz polityce dodatkowego wynagradzania kierowników grantów zagranicznych, których projektowe koszty osobowe będą zasilaly fundusz płac UG.

Współpraca z otoczeniem

Przewidywane zmiany ustawowe umożliwią w niedługim czasie zawiązywanie federacji uczelni w obrębie wspólnie prowadzonych badań naukowych czy współprowadzenia szkół doktorskich. Strategicznym partnerem UG jest w tym zakresie Gdański Uniwersytet Medyczny (GUMed), z którym prowadzony jest Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii. Niezbędnym elementem Polityki

rozwoju badań naukowych na UG staje się więc przygotowanie Uczelni do budowy federacji z GUMed, ale także z innymi uczelniami akademickimi czy instytutami PAN, z którymi będzie można podejmować wspomniane wyżej działania.

Istotnym elementem polityki naukowej UG w najbliższych latach stanie się systemowe wspieranie szeroko rozumianej działalności badawczo-rozwojowej w obszarze współpracy z otoczeniem gospodarczym poprzez prace projektowe, wdrożeniowe, ochronę własności intelektualnej oraz komercjalizację wyników badań naukowych. Osiągnięcia pracowników UG w tym zakresie będą oceniane i nagradzane ekwiwalentnie do typowej działalności naukowej. UG będzie systematycznie zwiększał nakłady na ochronę patentową własności intelektualnej pracowników Uczelni. Niezbędne staną się przy tym także działania koordynujące i wspomagające działalność jednostek, takich jak Centrum Transferu Technologii, Centrum Analiz i Ekspertyz oraz spółki celowej UG TechTransBalt.

Realizacja wyżej wymienionych celów szczegółowych, zdefiniowanych w sześciu kluczowych obszarach, pozwoli na wykorzystanie wszystkich pojawiających się szans rozwoju. Przyjęty horyzont czasowy, w jakim mają być podejmowane działania ukierunkowane na osiągnięcie jak najwyższego poziomu naukowego jednostek podstawowych, obejmuje okres dwóch kolejnych cykli oceny parametrycznej (2017–2020 oraz 2020–2024). Umożliwi to, po pierwsze, krytyczną weryfikację przyjętych założeń już za 3 lata (cele cząstkowe), po drugie, pozwoli na wprowadzenie ewentualnych korekt działań szczegółowych w razie niezadowolających wyników kolejnej parametryzacji jednostek. Realizacja założeń Polityki rozwoju badań naukowych na UG zapewni Uczelni trwałe miejsce wśród najlepszych polskich szkół wyższych. UG stanie się uczelnią otwartą w dwojakim sensie – z jednej strony jako Uniwersytet otwarty dla studentów i naukowców z zagranicy, z drugiej jako Uczelnia promująca otwartość badań i osiągnięć naukowych swoich pracowników. UG ma stać się miejscem liczących się w świecie spotkań naukowych, miejscem wymiany wysokiej jakości informacji naukowych, w którym będziemy jednocześnie w kooperacji z innymi uczelniami i partnerami gospodarczymi wykorzystywać potencjał tych badań w praktyce.